

## Maatalouden riskienhallinnassa vastuut jaetaan uudelleen

**Satovahinkojärjestelmä lakkautetaan vuoden 2015 lopussa. MTT:n kyselyn mukaan joka toinen viljelijä olisi halukas ostamaan korvaavan kaupallisen satovahinkovakuutuksen 5–15 euron hehtaarihintaan, riippuen vakuutusehdoista. Kotieläintuotannossa valtion rooli sekä kotieläinuketjun omat riskinhallintatoimet ovat niin merkittäviä taustatekijöitä, että laajamittaisille eläintautivakuutusmarkkinoille ei jää tilaa.**

Eu:n maatalouspolitiikka uudistuu, ja valtion kokonaan rahoittamista satovahinkovakuutuksista luovutaan. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n tutkijat selvittivät uuden, korvaavan järjestelmän mahdollisuuksia.

Viljelijäkyselyssä luotiin kuvitteelliset vakuutusmarkkinat, joiden avulla simuloitiin erilaisten vakuutusmaksutukien ja -verojen vaikutuksia. Todennäköisimpien politiikkatoimenpiteiden puitteissa voidaan arvioida, että satovahinkovakuutusmarkkinan koko olisi noin 500–700 tuhatta hehtaaria.

Yritystalouden professori **Sami Myyrä** MTT:stä toteaa, että ennen viljelijöille vuonna 2012 tehtyä kyselyä, ei markkinoilla ollut mitään aavistusta kaupallisista satovahinkovakuutuksista.

Vakuutusmarkkinoiden uutuudesta huolimatta viljelijöillä on vahva kokemukseen perustuva näppituntuma satovahinkovakuutuksen tarpeellisuudesta. Odotettavissa oleva satovahinkokorvaus osoittautui merkittävämmäksi tekijäksi kuin vakuutukseen liittyvä omavastuu. CAP-säädöksiin liittyvä viljelijän 30 prosentin omavastuu ei näyttäisi olevan ongelma vakuutusten kehittämisen kannalta.

### Katastrofit vauhdittavat vakuuttamista

Satovahinkomarkkinoilla riskit jaetaan viljelijän, vakuutusyhtiön ja valtion kesken. Omavastuu määrittää viljelijän ja vakuutusyhtiön välisen riskien jaon ja katastrofin määritelmä vakuutusyhtiön ja valtion välisen riskien jaon.

Analyysi osoittaa selvästi, että markkinoilla oleva tieto valtion vetäytymisestä kaikista satovahinkovastuista, myös katastrofaalisista vahingoista, nostaa viljelijöiden maksuhalukkuutta satovahinkovakuutuksista.

– Vakuutusmaksutuki ja katastrofiapu ovat vastakkaisia politiikkatoimia, eikä niitä tulisi käyttää samanaikaisesti. Tämä voi olla iso haaste maatalouspolitiikan tekijöille, Sami Myyrä toteaa.

Myös metsien vakuuttamisen osalta on opittu, että vakuutusten kysyntä seuraa voimakkaasti viime vuosien toteutuneita vahinkoja. Tällä saattaa olla iso merkitys satovahinkomarkkinan avaukseen.

### Eläintauteihin voidaan varautua

Sika- ja siipikarjatuottajat ovat jossain määrin kiinnostuneita eläintautiriskien vakuuttamisesta.

– Ensisijassa tuottajat haluaisivat vakuuttaa eläinomaisuutensa todennäköisemmin esiintyvien tautien varalta, täsmentää eläinten terveyden ja hyvinvoinnin taloustieteen professori **Jarkko Niemi** MTT:stä.

Herkimmin tarttuvien eläintautien sekä eläintauteihin liittyvien tulonmenetysten vakuuttamisesta ollaan valmiita maksamaan vähemmän. Suurilla tiloilla maksuhalukkuus on pieniä tiloja suurempi.

– Tuottajat ovat valmiita porrastamaan maksuja tilakohtaisesti riskitason mukaan. Eläintautivakuutusten maksut eivät kuitenkaan saisi nousta kovin korkeiksi, sillä muuten vakuutuksille ei ole riittävästi kysyntää, Niemi sanoo.

### Lisätietoja:

professori Sami Myyrä, 029 5317523, sami.myyra@mtt.fi

professori Jarkko Niemi, 029 5317550, jarkko.niemi@mtt.fi

**Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT** on Suomen johtava ruokajärjestelmän vastuullisuutta, kilpailukykyä ja luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä kehittävä tutkimuskeskus, [www.mtt.fi](http://www.mtt.fi). 1.1.2015 MTT yhdistyy Metsäntutkimuslaitos Metlan, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL:n ja Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tiken tilastopalveluiden kanssa **Luonnonvarakeskukseksi**, [www.luonnonvarakeskus.fi](http://www.luonnonvarakeskus.fi)